

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

54. An quando provisio sit per Concursum, si quis eligat dignum, omisso Digniori, teneatur ad restitutionem? Et an in foro externo dicta electio sit nulla, & subreptitia, & conquerente digniori, an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

tentia, est in manu & arbitrio iudicis: sed eligere & determinare hanc partem litigantem, pro qua feratur sententia, est fauor pendens ex voluntate iudicis, & est pretio estimabilis, quia est valde utilis litiganti, & simul est coniuncta cum aliquo incommodo iudicis, quia perdit gratiam & amicitiam alterius partis: ergo iudex potest iudex pro eo fauore pretium accipere. Secundo, quia hic non datur acceptio personarum, quae iustitiae distributivae opponatur: hic enim iudex videtur esse liber ad faciendum quod voluerit: unde illi parti, à qua pretium petitur, & accipitur, nulla fit iniuria in eo petendo, quia petitur pro re quae non est ei debita, vel alioquin est ei utilis: ergo talis donatio voluntarie donat; ergo res accepta à iudice ex duplici titulo ab eo retineri potest: primo, à titulo pretij iustitiae, secundo à titulo liberalis donationis.

4. Sed re melius considerat ego nunc sententiae negativae adhaereo, quia actus iustitiae est inuendibilis, & ut iudex non potest manere suspensus, sed tenetur ex iustitia pro aliquo sententiam ferre, imò tenetur ex officio se determinare ad unam partem: ergo gratis, nam in ea determinatione consistit exercitium sui muneris. Sed si aliquis veller stare in supradicta Lessij sententia cum, vt dictum est, ad sit prohibitio iuris positivi verantis munerum acceptiones, Queritur an iudex muneris recipiens in casu, de quo loquimur, teneatur restituere ante sententiam condemnatoriam iudicis? Respondeo negativè cum Fagundez *ubi supra num. 32. iun. 10. num. 33. in fine.* Sed ego vt dixi Lessij sententiam modò non admitto. Verum ex his nota hic obiter Iudices, & Ministros publicos accipientes munera sola lege positiva sibi prohibita non esse obnoxios restitutioni in foro conscientiae nulla expectata sententia, quando data fuerunt ex mera liberalitate, & amicitia, aut ex gaudio & gratitudine. Ita docet Molina *de iust. tom. 1. disp. 88. Fagundez loco citato sc. 27. n. 9. & alij, quicquid in contrarium asserat Sotus de iust. lib. 4. qu. 7. art. 1. ad 2. Syluester verb. iudex. 1. numer. 3. q. 8. & alij. Quia haec donationes seclusa lege humana positiva illas prohibente, stando in solo iure naturae, validae sunt: sed leges positivae tam iuris communis, quam aliquorum Regnorum, licet illas prohibeant, non illas invalidant. Ergo non tenentur iudices illas ante latam sententiam restituere.*

RESOL. LIV.

An quando provisio sit per concursum, si quis eligat dignum, omisso digniori, teneatur ad restitutionem? Et an in foro externo dicta electio sit nulla, & subrepticia, & conquirentie digniori, an debeat renovari collatio facta digno? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 210.

Sup. hoc in §. 1. Affirmativè respondet Molina *de primogen. lib. 2. cap. 25. num. 59. Gutierrez canon. quae. ref. 104. in finem lib. 2. cap. 12. num. 55. & seq. Valquez opusc. de benefic. cap. 2. §. 3. num. 117. Fernandez in exam. Theolog. moral. part. 4. cap. 4. §. 1. num. 2. & alij; quia in tali casu eligens dignum, omisso digniori, non solum peccat contra iustitiam distributivam; verum etiam contra commutativam ortam ex illo, quasi contractu proveniente ex edicti propositione, & ex fide in illo data.*

2. Scio Martinum Ledesnam 2. 4. qu. 18. ad fin. ver. *secundo conclusio*, Mercadum *de contrall. lib. 6. cap. 17. §. 7. an si dizen los Theologos, ver. esto no lo figuo.* Gartham *de benefic. part. 7. cap. 16. Nauarrum in manuali cap. 17. num. 74. ver. nec obstat*, & alios contrariam sententiam probabiliter docere; sed tu ne discedas ab opinione affirmativa, tanquam probabi-

li, & tutiori; quòd autem in foro externo dicta electio sit nulla, & subrepticia, docet Azucudus *conf. 9. n. 30. & declaravit Rota in vna Tudensi 18. Aprilis 1609. coram Socarato; & in vna Verunensi 18. Decembris 1581. coram Giptio; & observat Beltraminus in annot. ad decis. 11. Gregor. XV. vnde Io. Valerius in different. vniuers. p. 1. fori, ver. electio, different. 2. num. 1. aduertit, quod conquirentie digniore reuocari collationem factam digno de beneficio curam animarum habente, mediantem concursu, &c.*

RESOL. LV.

An Ecclesiastici, & Religiosi peccent semper venialiter, si teneantur restituere animalia capta? Ex p. 9. tr. 9. & Misc. Ref. 40.

§. 1. CASUS passim potest accidere, & ad illud sic respondet Pater Dicastillus *de iustitia, lib. 2. tractat. 2. disp. 9. dub. 10. n. 300.* Assero quòd Ecclesiastici, qui contra prohibitionem ipsi factam ratione sui status venantur, ratò peccant mortaliter propter solam venationem, & animalia capta restituere non tenentur. Hoc vltimum satis manifestum est; quia cum animalia sint communia, & per prohibitionem non sicut in capes dominij, sua faciunt, quae capiunt sine onere restituendi. Primum verò probatur, quia venatio sine tumultu & apparatu, illis non prohibetur; ne proinde sapere potest esse licita, nisi ex aliis circumstantiis fiat culpabilis. Deinde nec venatio cum apparatu illis prohibetur, nisi fiat frequenter. Si tamen venatio frequens, praesertim si domi habeant aues, canes venaticos, & famulos venatores de mortali tenere deberent; quia praedictis iuribus iniuria Religiosis hoc illis videtur prohibitum sub graui suspensionis pena. Non tamen audeo eos mortali damnare ob solam venationem; quia nec Auctores eos damnare audent. Nam Caietanus *verb. Clericorum peccata*, secluso scandalo, & contumacia, generaliter docet non peccare mortaliter. Ita etiam Bañez 2. 2. qu. 04. artic. 1. dub. 1. in fine. Syluester *venatio*, etiam non audeat damnare, & Nauarrus *de Regular. comment. 4. num. 26.* propter alias indecentias mortaliter damnat. Molina verò *disp. 44. Caue*, inquit, ne ex solo venationis capite facile damnes Clericos culpae lethalis, Lessius etiam *dub. 9. non obstat quòd num. 40.* dixisset propter iura citata frequentationem esse mortale peccatum, num. 41. ait, ordinariè non esse, nisi tantum veniale, modò ab sit scandalum, vel periculum occisionis, vel mutilationis. Rebellius autem *scilicet. 2. num. 10. de mortali*, inquit, timere debent, si venatio clamorosa, & frequens sit, ratione videlicet scandali, quòd resutare possit, in quo scandali euentu videtur procedere pena suspensionis posita *cap. 11. de Clerico venatore.* Ex quibus Auctoribus & aliis multis recentioribus concludo, frequentem venationem cum apparatu prohiberi Clericis sub illa graui pena propter incommoda quae consequi illam solent, subtrahendi se ab aliis muneribus, verbis gratia dandi elemosynam, praedicandi recipienti, studendi, vel assistendi Choro, vel administrandi Sacramenta, & ob periculum etiam celebrandi in quieto, aut tumultuanti spiritu, & hac occasione ducendi canes, & aues in Ecclesiam, & Chorum sub scandalo aliorum, & impedimento attentioni debite, quòd non semel mihi vidisse contingit. Seclusis tamen his omnibus non videntur damnandi peccati mortalis. Haec vsque Dicastillus.

2. Sed non deferam hic etiam apponere verba Patris Gasparis Hurradi *de iust. disp. vniuers. 1. diff. 2. c. sic*, sic asserentis: Tertio, est illicita iure Ecclesiastico Clericis, & Religiosis venatio animalium terrestrium, & volu-